

SIMPOZIJ – BIOGRAD NA MORU 2015

Razvoj sustava kvalitete na
području obrazovanja odraslih
u Sloveniji

Mag. Andrej Sotošek
Andragoški centar Slovenije

Struktura prezentacije

- Sustavne i zakonske podloge
- Razvoj sustava kvalitete na području odgoja i obrazovanja u Sloveniji
- Razvoj sustava kvalitete na području obrazovanja odraslih
- Izazovi na području nacionalnog sustava kvalitete u Sloveniji

Sustavne i zakonske podloge

Zakon o organizaciji i financiranju odgoja i obrazovanja (Službeno glasilo UL 12/1996 (23/1996 s izmj. i dop.))

Članak 28. (javni zavodi)

U svrhe izvođenja sljedećih zadataka:

- **razvoj kvalitete na svim razinama obrazovanja,**

Članak 49. (nadležnosti ravnatelja)

Pedagoški voditelj i poslovodno tijelo javnog vrtića odnosno škole je ravnatelj. Ravnatelj obavlja sljedeće zadatke:

- **odgovoran je za osiguranje i utvrđivanje kvalitete samoevaluacijom i za izradu godišnjeg izvješća o samoevaluaciji škole odnosno vrtića,**

Sustavne i zakonske podloge

Zakon o profesionalnom i stručnom obrazovanju (Službeno glasilo UL 79/2006) Poglavlje III – Utvrđivanje i osiguranje kvalitete:

Članak 15.

(osiguranje kvalitete)

- Škola osigurava kvalitetu odgojno-obrazovnog dijela po načelima cjelovitog sustava upravljanja kvalitetom,
- Pokazatelje kvalitete profesionalnog i stručnog obrazovanja određuje nadležno stručno vijeće.

Članak 16.

(komisija za kvalitetu)

- Školsko vijeće, ... , imenuje komisiju za kvalitetu koja prati i utvrđuje kvalitetu odgojno-obrazovnog dijela.... . Komisiju čine predsjednik komisije i najmanje pet članova.
- Škola svake godine na svojim internetskim stranicama objavljuje izvješće komisije za kvalitetu.

Članak 17.

(ujednačenost sustava određivanja kvalitete)

- Javni zavod odnosno druga organizacija, ... , određuje kvalitetu profesionalnog i stručnog obrazovanja na temelju podataka škola i drugih statističkih podataka.
- Ministar određuje detaljne uvjete uporabe, zaštite i posredovanja podataka iz prethodnog stavka.
- Ministar također može imenovati skupinu neovisnih stručnjaka za utvrđivanje kvalitete u pojedinim slučajevima .

Sustavne i zakonske podloge

Bijela knjiga o odgoju i obrazovanju u Republici Sloveniji, ur. J. Krek i M. Metljak, izdao Zavod RS za školstvo, Ljubljana, 2011.,

- str. 402, točka 6.4. Razvoj kvalitete

Rezolucija o Nacionalnom programu obrazovanja odraslih u Republici Sloveniji 2013.–2020. (Vlada RS, 2013.)

Točka 3.3. Procjena i razvoj kvalitete obrazovanja odraslih:

- pripremaju se normative podloge za sustavnu procjenu i razvoj kvalitete u svim organizacijama obrazovanja koje izvode obrazovanje odraslih, financirano iz javnih sredstava,
- osigurava se razvojni rad u izvođačkim organizacijama za provođenje projekata namijenjenih razvoju kvalitete različitih čimbenika obrazovanja odraslih,
- osigurava se daljnji razvoj i provođenje potpornih mjera za provedbu samoprocjene u organizacijama za obrazovanje odraslih,
- osigurava se djelovanje mreže savjetnika za kvalitetu u obrazovanju odraslih,
- osigurava se djelovanje i daljnji razvoj internetskih zbirki s pitanjima za procjenu kvalitete u obrazovanju odraslih,
- potiče se ulaganje u budućnost.

Sustavne i zakonske podloge

Partnerski sporazum između Slovenije i Europske komisije za razdoblje 2014.–2020. (PSS i EK) (Vlada RS, objava 28.10.2014.)

Tematski cilj 10: Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i profesionalno usavršavanje za vještine te cjeloživotno učenje:

- **cjeloživotna karijerna orijentacija** i kvalitetna provedba karijernog savjetovanja na različitim razinama obrazovanja,
- **jačanje profesionalne i kvalitetne osposobljenosti** stručnih suradnika u odgoju i obrazovanju,

Rezolucija Vijeća o obnovljenom Europskom programu za obrazovanje odraslih (Službeno glasilo Europske unije; 2011/C 372/01)

Str. 5 - Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti obrazovanja i osposobljavanja:

- **osiguranje kvalitete usluga** ponuditelja za obrazovanje odraslih, na primjer kroz sustave akreditacije, uvažavajući postojeće okvire/standarde za osiguranje kvalitete na drugim područjima,
- **poboljšanje kvalitete osoblja u obrazovanju odraslih**, na primjer kroz određivanje profila osposobljenosti, organizaciju učinkovitih sustava za osnovno osposobljavanje i profesionalni razvoj te poticanjem mobilnosti učitelja, voditelja osposobljavanja i drugog osoblja u obrazovanju odraslih.

Razvoj nacionalnog sustava kvalitete

- Slovenija još nema cjelovit, ujednačen nacionalni sustav osiguranja kvalitete na području odgoja i obrazovanja
- Slovenija je jedna od država EU-a koje imaju razvijen sustav praćenja i osiguranja kvalitete po pojedinim dijelovima – podsustavima.
- Razvoj sustava kvalitete u pojedinim podsustavima:
 1. **Izrada i uvođenje sustava utvrđivanja te osiguranja kvalitete odgojno-obrazovnih organizacija (vrtića i škola) – KVIZ - <http://kviz.skola.zaravnatelj.si/>;**
 2. **Nacionalna agencija Republike Slovenije za kvalitetu u visokom školstvu – NAKVIS - <http://test.nakvis.si/>;**
 3. **Razvoj kvalitete obrazovanja odraslih –**
 - ✓ Ponudimo odraslima kvalitetno obrazovanje (POKI) - <http://kakovost.acs.si/>;
 - ✓ Savjetnici za razvoj kvalitete obrazovanja odraslih (SVK) - ACS: <http://kakovost.acs.si/svetovalci/>
 - ✓ Zeleni znak kvalitete - http://kakovost.acs.si/spodbude/zeleni_znak/
 - ✓ Stručna vanjska evaluacija - http://kakovost.acs.si/ekspertna_zunanja_evalvacija/.

Izrada i uvođenje sustava utvrđivanja te osiguranja kvalitete odgojno-obrazovnih organizacija – KVIZ

ESS projekt (2008.–2015.)

Partnerstvo:

Nositelj projekta: Škola za ravnatelje

Konzorcijski partneri:

- Zavod RS za školstvo,
- Centar RS za stručno obrazovanje,
- Državni ispitni centar

Cilj projekta:

Postupno uvođenje sustava utvrđivanja i osiguranja kvalitete u školama i vrtićima sa samoevaluacijom, vanjskom evaluacijom i pokazateljima kvalitete.

Izrada i uvođenje sustava utvrđivanja te osiguranja kvalitete odgojno-obrazovnih organizacija – KVIZ

Ključni rezultati:

- ✓ izradili smo **Zapisnik za uvođenje poboljšanja i samoevaluaciju** u školama i vrtićima s naglaskom na postavljanje prioriternih ciljeva poboljšanja na području učenja i poučavanja;
- ✓ proveli smo **7-dnevna osposobljavanja** za samoevaluaciju, u koja je bilo uključeno **100 škola** odnosno skoro **5000 sudionika**;
- ✓ izveli smo smo jednodnevne ili **dvodnevne radionice za škole** (npr. primjena podataka u procesu poboljšanja i samoevaluacije, motiviranje stručnih suradnika za samoevaluaciju, upravljanje kvalitetom, samoevaluacija kao alat za poboljšanja u VIZ);
- ✓ proveli smo **96 vanjskih evaluacija** usmjerenih ka podršci školama pri uvođenju poboljšanja i samoevaluaciji (vanjski evaluatori bili su vodeći i stručni zaposlenici škola);
- ✓ izradili smo **Priručnik za provođenje vanjske evaluacije**;
- ✓ izradili smo **popis pokazatelja** za a) uvođenje poboljšanja i samoevaluaciju, b) vođenje u školama i c) profesionalni razvoj ravnatelja i stručnih zaposlenika koje smo 'provjerili' kroz vanjske evaluacije;
- ✓ na godišnjoj razini smo izrađivali **preporuke školama za izradu izvješća** o samoevaluaciji;
- ✓ izdali smo **3 znanstvene monografije** i niz drugih materijala;

Razvoj sustava kvalitete na pod obrazovanja odraslih

Andragoški centar Slovenije od 2001. g.:

Svoju temeljnu misiju na području kvalitete obrazovanja odraslih ostvarujemo tako da:

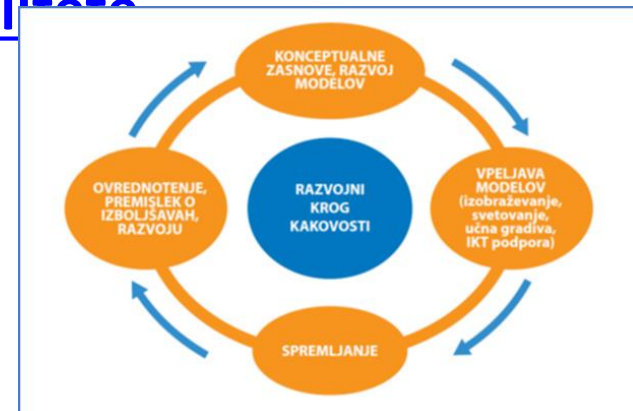
- osiguravamo **istraživački i razvojni rad** kao podršku razvoju sustava kvalitete u obrazovanju odraslih na sustavnoj i izvođačkoj razini;
- **savjetujemo i obrazujemo** stručne zaposlenike na području obrazovanja odraslih pri implementaciji modela kvalitete te izvođenju procjena i razvoja kvalitete;
- pružamo **stručnu podršku za djelovanje** mreže te potičemo razmjenu znanja i dobre prakse u tim mrežama;
- **razvijamo informacijsko-komunikacijsku** podršku za te procese;
- **razvijamo stručnu literaturu** s područja kvalitete;
- **brinemo o protoku znanja** s područja kvalitete **u međunarodnom povezivanju.**



Razvoj sustava kvalitete na području obrazovanja odraslih

Važne prekretnice razvoja na području kvalitete obrazovanja odraslih :

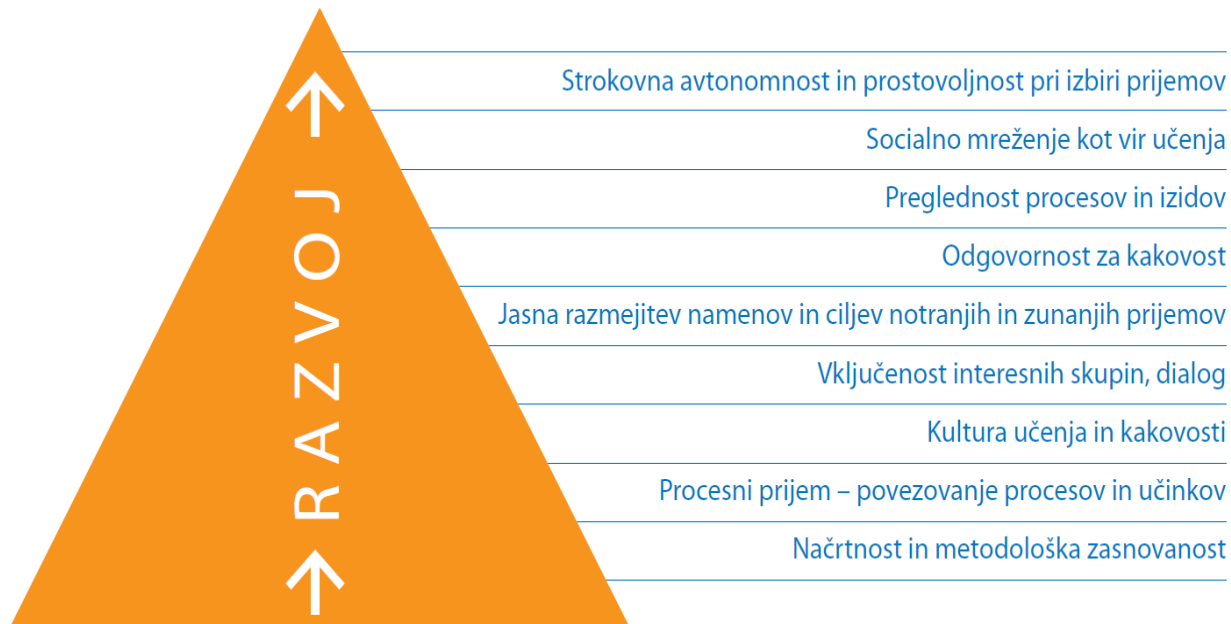
1. Idejna rješenja i razvoj modela za procjenu i razvoj kvalitete (dizajn, planiranje)
2. Uvođenje modela kvalitete, obrazovanje, savjetovanje (provedba)
3. Razvoj stručne literature s područja kvalitete
4. Podrška IKT-(samo)evaluacijama
5. Praćenje i (vanjske) evaluacije



Razvoj sustava kvalitete na področju obrazovanja odraslih

Model samoevaluacije

POKI (ponudimo odraslima kvalitetno obrazovanje):





Razvoj sustava kvalitete na području obrazovanja odraslih

POKI (ponudimo odraslima kvalitetno obrazovanje):

Obrazovna organizacija, voditelj obrazovanja odraslih i/ili učitelji dobrovoljno odlučuju:

- da će procijeniti kvalitetu svojega rada,
- koje dijelove obrazovnog procesa ili koje učinke će mijenjati,
- koje standarde kvalitete će si postaviti,
- što će učiniti s postignućima,
- kakve mjere će uvesti na temelju dobivenih ocjena.

Model se može koristiti:

- u različitim obrazovnim organizacijama za odrasle,
- na razini organizacije, u obrazovnom programu ili odjelu/skupini ili ga pak koristi samo pojedini učitelj,
- važni suradnici su odrasli sudionici obrazovanja, poslodavci i lokalno okruženje.

Do 2014. POKI koriste:

UKUPNO: 69 organizacija

- 97 % pučkih učilišta (31 od 32)
- 34 % srednjih škola (26 od 77)
- 57 % privatnih organizacija (12 od 21)

53 % svih obrazovnih organizacija koje izvode javno važeće programe za odrasle!

Razvoj sustava kvalitete na području obrazovanja odraslih

Razvoj vanjske evaluacije kvalitete

Vanjski pristupi:

- **Zeleni znak kvalitete,**
- Priznanja za kvalitetu:
 - dva javna natječaja 2007. i 2009.,
 - 11 priznanja (6 pojedinaca i 5 obrazovnih organizacija),
- Kolegijalna procjena kvalitete (Europska kolegijalna procjena u savjetovanju u okviru obrazovanja odraslih – doprinos za uvođenje Europskog okvira za osiguranje kvalitete, 2011.– 2012., <http://europeerguid.eu/>,
- **Stručna vanjska evaluacija.**

Razvoj sustava kvalitete na području obrazovanja odraslih



Zeleni znak POKI



Srednjoškolski centri: 3
Srednje škole: 2
Pučka učilišta: 26
Privatne organizacije: 5



Razvoj sustava kvalitete na području obrazovanja odraslih

Stručna vanjska evaluacija (2102.–2015.)

2012 (pilotska provedba 2 vanjske evaluacije):

- razvili smo i proveli **informativno-obrazovni susret** s organizacijama,
- razvili smo i proveli **dvodnevno osposobljavanje** za stručne vanjske evaluatore,
- pripremili smo sve potrebne **dokumente i instrumente** (izvješća o stručnoj vanjskoj evaluaciji, prijedlog samoevaluacije organizacije itd.) za pripremu i izvedbu posjeta sudjelujuće organizacije,
- uspješno smo isplanirali, koordinirali i **izveli dvije stručne vanjske evaluacije**,
- organizirali smo **evaluacijsku radionicu**.

Razvoj sustava kvalitete na području obrazovanja odraslih

Stručna vanjska evaluacija (2102.–2015.)

2013.–2014. (proveli smo 6 stručnih vanjskih evaluacija):

- informativno-obrazovni susret s organizacijama za obrazovanje odraslih, u svibnju,
- osposobljavanje za stručne vanjske evaluatore u rujnu,
- provedba stručnih vanjskih evaluacija u listopadu,
- evaluacijska radionica u prosincu.

Razvoj sustava kvalitete na području obrazovanja odraslih

Stručna vanjska evaluacija (2102.–2015.)

2015.:

- obnova kriterija postojećih područja procjene kvalitete,
- razvoj novog područja procjene,
- novi informativno-obrazovni susret za organizacije,
- osposobljavanje/usavršavanje za stručne vanjske evaluatore,
- potrebne prilagodbe u dokumentima i instrumentima za procjenu i izvođenje posjeta,
- trenutno je otvoren natječaj za organizacije koje žele 2015. godine biti evaluirane od strane vanjskih stručnih evaluatora (3 nove organizacije).

Razvoj sustava kvalitete na području obrazovanja odraslih

Tijek vanjske stručne evaluacije

PRVI KORAK: Izrada pisanog zahtjeva (samoevaluacije) za dokazivanje postizanja postavljenih kriterija kvalitete.

DRUGI KORAK: Stvaranje skupina stručnih vanjskih evaluatora, pregled i vrednovanje samoevaluacije.

TREĆI KORAK: Priprema i izvođenje posjeta stručnih vanjskih evaluatora u obrazovnoj organizaciji. Detaljan tijek i provedba posjeta.

ČETVRTI KORAK: Izrada izvješća o stručnoj vanjskoj evaluaciji.

Razvoj sustava kvalitete na području obrazovanja odraslih

Tijek vanjske stručne evaluacije



Razvoj sustava kvalitete na području obrazovanja odraslih

Razvijeni programi osposobljavanja i usavršavanja na području kvalitete

1. Program osposobljavanja za primjenu modela za procjenu i razvoj kvalitete POKI
2. Temeljni program osposobljavanja savjetnika za razvoj kvalitete u obrazovanju odraslih
3. Temeljni program osposobljavanja za stručne vanjske evaluatore



Izazovi na področju nacionalnog sustava kvalitete

Nacionalni okvir praćenja i evaluacije kvalitete na području odgoja i obrazovanja

Ministarstvo obrazovanja, znanosti i sporta
(nacionalni projekt 2015.–2017.)

Imenovanje nacionalnih skupina (odluka ministrice):

1. Radna skupina za operacionalizaciju kvalitete na području odgoja i obrazovanja (23. 12. 2014.):
 - voditelj: državna tajnica,
 - 11 članova: Ministarstvo obrazovanja, znanosti i sporta, svi nacionalni zavodi (PI, DIC, CPI, ACS, ZRSS, SR), Pedagoški fakultet u Ljubljani, Inspektorat RS za školstvo i sport.
2. Skupina za konceptualna pitanja:
 - voditelj: ministrica,
 - pojedinačni stručnjaci – nisu još imenovani.



Izazovi na področju nacionalnog sustava kvalitete

Ciljevi nacionalnog projekta:

1. Staviti kvalitetu u centar pažnje obrazovnih politika
2. Odrediti alat za poboljšanje obrazovnih politika te za izvođenje odgojno-obrazovnog procesa
3. Neka se izvodi preko procesa praćenja i evaluacije - vanjsko i unutarnje

Izazovi na području nacionalnog sustava kvalitete

Radna skupina za operacionalizaciju kvalitete na području odgoja i obrazovanja

Polazne točke za rad:

- Unutarnju evaluaciju kao samoevaluaciju izvode same odgojno-obrazovne institucije, s time da u procesu utvrđivanja kvalitete mogu stjecati podatke koje su prikupile vanjske institucije (npr. RIC, PI, SURS...) – različite zadržavamo samo razvijene sustave;
- Vanjska evaluacija (osnovne polazne točke):
 - ✓ Stručne provjere znanja,
 - ✓ Međunarodno usporedno utvrđivanje rezultata (PISA, TIMSS, PIRLS, PIAAC...),
 - ✓ Nacionalne evaluacijske studije;
- Međunarodne usporedbe – Studija Eurydice 2012.

Izazovi na području nacionalnog sustava kvalitete

Ključni ciljevi i očekivani rezultati:

1. Odrediti izvore i nositelje pojedinih baza podataka (MIZŠ, PI, CPI, RIC, ZRSS, ACS);
2. Popis obveznih nacionalnih pokazatelja (u duljim vremenskim razdobljima za pojedina područja, određuje ministar na godišnjoj razini);
3. Prijedlog načina izvođenja vanjske evaluacije i samoevaluacije;
4. Prijedlog vođenja i upravljanja sustava:
 - strateška razina,
 - provedbena razina,
 - operativna razina.

HVALA NA PAŽNJI

Andragoški centar Slovenije (ACS)

info@acs.si

www.acs.si

Šmartinska 134 a

1000 Ljubljana

Tel: (01) 5842 560

Faks: (01) 5842 550